

«JO NO L'HE VIST MAI, EL PARLAMENT, PERÒ SÉ QUE NO ÉS EL MEU LLOC»

La carta a Pijoan del 27 de novembre de 1907, de la qual procedeix el fragment anterior, sembla resumir la dialèctica maragalliana entre dos activismes, el poètic i el polític. I tanmateix, descontextualitzar-la i banalitzar-la ens portaria cap a una incomprensió generalitzada de l'autor i les seves circumstàncies. Si mirem les argumentacions de Lluny, amb l'enfocament d'un telescopi, ens convencerem de trobar-nos davant d'una nota de descàrrega de responsabilitats; si hi posem la mirada de l'entomòleg, engrandirem amb el microscopi un pòsit de ressentiment que llegim, entre línies, en les paraules del poeta. Ara bé, tot i que no podem descartar la hipòtesi d'una volguda ambigüitat del missatge, caldrà convenir que es tracta d'una desviació mínima: quan Maragall enuncia les seves al·lèrgies respecte a l'àgora política és, sense dubte, sincer.

Una cosa diferent és el to sorneguer que impregna l'incipit de l'article «Preparad los caminos», del 13 de juliol de 1911: «Dicen que predico un individualismo anárquico y la disolución social y la positiva vuelta al caos». El text és una obra mestra de la literatura irònica d'un Maragall polemicista que juga amb foc insistint en les tesis que havia exposat una setmana abans sota el títol «La vuelta al caos». I que d'alguna manera referma un mes i mig després, amb «El rapto de la Gioconda», tot generant el que ens agradaria anomenar –si acceptem que el verí de la ironia només es pot descodificar amb un antídoto homeopàtic– com a «tríptic de la revolta».

Aquestes notes i moltes altres escampades en versos i proses poden formar el mosaic d'un *gran rifiuto* envers certes institucions –aquest cop, etimològicament, hauríem de parlar d'un Maragall extraparlamentari–, però encara caldria organitzar-les segons les coordenades d'espai (el lloc on es publiquen) i de temps (sense confondre Història i biografia). A més a més, els posicionaments de l'escriptor no impliquen necessàriament un rebuig a la participació a la vida pública, i es fa complicat separar, etiquetar i catalogar les afirmacions que marquen el seu pensament i que s'expressen amb les formes més diverses davant la fenomenologia del poder. Així, doncs, la complexitat de les reflexions sobre aquests aspectes ens ha portat a dividir el tema del dossier en dues fases: la primera veu ara la llum, la segona ocuparà les pàgines centrals del proper número. En aquesta part s'analitzen les relacions amb l'Església; les tensions amb les quals Maragall es mou dins l'àmbit del quart poder; i les confrontacions internes al catalanisme de començament de segle. Al número 6 d'*Haidé* apareixerà la segona part del dossier, que s'obrirà també a la recepció –i distorsió *ad usum Delphini*– de l'obra maragalliana.

La «Vària» s'obre amb una contribució sobre la presència a la premsa de Joan Maragall, si bé amb una perspectiva del tot diferent: es ressegueixen les petjades de l'escriptor a les planes de *Pèl & Ploma*. L'altre article de la secció, en canvi, se centra en la influència que el poeta (i, en particular, el seu Comte Arnau) adquireix en l'obra de Joan Brossa.

Els tres «testimonis» ofereixen un ventall ampli de lectures i van des del text d'inauguració de l'Aula Maragall a la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona fins a la descripció-narració d'una iniciativa musical ben singular: l'òpera *M1S1M* duta a terme pels alumnes de l'ESO del País Valencià, que es conclou amb una versió cantada de l'«Excelsior». A aquests dos *envois* que ens han fet arribar els seus autors, se n'afegeix un tercer: una creació poètica escrita a partir de la figura d'Haidé i del seu cicle. Hem decidit acompanyar el poema amb la reproducció d'un quadre de Vittorio Matteo Corcos que podria ser una font iconogràfica nova –o, com a mínim, no considerada fins ara– per a la construcció del mite femení maragallià amb el qual ens hem batejats.

La casa-museu de Frederic Mistral ens porta, aquesta vegada, a terres provençals i ens fa reflexionar sobre una línia de recerca que a la nostra revista encara no s'ha explorat a fons, això és, el moviment del Felibritge i les seves connexions catalanes.

Finalment, és per a nosaltres motiu de felicitat i satisfacció poder publicar l'obra guanyadora del tercer «Premi Haidé». Gemma Bartolí ens presenta un estudi sobre les rivalitats entre teatres a la segona meitat del segle XIX, i llegeix amb aquesta clau els textos d'alguns autors fins a arribar a la «Paternal», un poema que continua donant peu a noves interpretacions i que esdevé de citació obligatòria cada cop que s'aborda, dins les anàlisis del període, la relació entre literatura i societat.

Francesco Ardolino